

У бурштиновому краю

Щоразу приїжджаючи в Клесів, опановують дивні відчуття. Лісами жителя Полісся навряд чи здивуєш, а от творінням рук видатного майстра Олексія Ворона, якого, на жаль, уже немає з нами, помилуватися їдуть звідусіль. Клесівський лісгосп, на території якого і розміщений «Поліський Версаль», є флагманом лісівничої галузі не тільки області, а й держави. Лісівники добре знають свою справу, і замість зрубаних у відповідності до технології вирощування дерев, з'являються нові насадження. Заворожує й панорама, що відкривається з вершини стометрового відсипного відвалу кар'єру ТОВ «ККНК «Технобуд». Величезні вантажівки зверху здаються іграшковими, а люди, ніби мурашки... Продукція підприємства користується попитом як в українського споживача, так і в закордонного. А сучасні технології виробництва допомагають безпечно й успішно працювати, виплачувати працівникам достойну платню, сплачувати податки та сприяти у вирішенні соціальних проблем не тільки колективу, а й жителів ради. Клесівський селищний голова Віктор Буйний упевнений, якби не допомога, підтримка та розуміння керівників цих та інших підприємств, що діють на території ради, підприємців, громадян, вирішувати проблеми, що виникають у життєдіяльності населених пунктів, було б набагато складніше. У підпорядкуванні Клесівської селищної ради, крім самого селища, - села Клесів і Пугач. Мешкають в яких понад 6,7 тисячі осіб.

Про що розповідають легенди

Клесів – це великий промисловий центр Сарненщини, де успішно працюють три шебеневі заводи, лісгосп, підприємства з обробки деревини. Тут проживають працьовиті й талановиті люди. Саме багатство навколишніх лісів і великі поклади сірих і рожево-сірих гранітів дали поштовх до розвитку Клесова. Цікава й таємнича його історія породила не одну легенду. А назву свою йому подарувало однойменне село, про яке в документах уперше згадується в XVI столітті. Як стверджують дослідники, назва Клесів в Україні єдина. За переказами, вона походить від місцевості, де вночі сумно і лячно пугикали сови, а люди називали її «келе сов», згодом під час швидкого вимовляння одне «е» випало і місцевість уже мала назву Клесов, українською мовою - Клесів.

Інша легенда розповідає, що колись дуже давно на місці сучасного селища були густі, дрімучі ліси, в яких водилося багато сов. З часом тут з'явилися перші людські поселення, а згодом невеликі хутори. Люди знайомилися, родичалися. У святкові дні до хуторян навідувалися рідні та знайомі з ближніх сіл. Коли їх запитували: «Де ви були?», відповідали: «Кіля сов» (тобто, біля сов).

Почалася ж історія селища на початку XX століття. 1902 року збудували залізничну станцію Клесів на сполученні Київ-Сарни-Ковель. Навколо неї й виріс населений пункт. І донині у Клесові активно проводять видобуток і промислову переробку граніту, лісозаготівлю, видобувають бурштин високої ювелірної якості. Завдяки йому про цей чарівний край знають в Україні і навіть за її межами. Та не єдиним бурштином живуть населені пункти селищної ради. І вузол клесівських проблем деколи буває занадто тугим. Все ж його вдається потроху розв'язувати.

Реалії сьогодення й плани на майбутнє

Очільник місцевої громади добре знає ціну часу. Тож застати Віктора Буйного в затишному кабінеті селищної ради можна хіба що зранку. День його розписаний, мабуть, по хвиликах. Було навіть якось незручно забирати в нього годину часу для розмови.

Віктор Павлович своє величезне господарство знає дуже добре. Адже оперував цифрами й фактами, жодного разу не заглянувши в документи. У нього безліч ідей і планів. І багато з них уже на стадії втілення. Про деякі з них неодноразово писала й «районка». Тому акцент хочу поставити на іншому.

Добре всім відома істина: хто хоче щось зробити, шукає можливості, хто ні – причини. Віктор Буйний саме з тих, хто шукає можливості. Хоча бюджет селищної ради немалий, та грошей все одно не вистачає. А хоче голова, щоб і вулиці були чистими, і територія благоустроєна, і діти мали чим зайнятися у вільний час... Тож, каже, якщо громада обрала його, то повинна й допомогти, підтримати, зрозуміти. І хоча вдається подеколи до непопулярних методів, впевнений, якщо результат буде позитивним, то й не нарікатимуть клесівці. Але перед цим переконує, розказує, пропонує разом взятися за справу і знаходить спільну мову з більшістю мешканців.

У планах голови громади – будівництво нової школи, спортзалу, стадіону. Адже ці заклади вкрай потрібні селищу. Як розповів Віктор Буйний, заклади освіти переповнені, діти навчаються у дві зміни. Наприклад, у школі I-II ступенів с. Клесів, що розрахована на 100 учнів, вчиться 198, у ліцеї, що може прийняти 615 дітей, – 786. Тож добре все зваживши, й вирішили звести новий сучасний навчальний заклад на 500 місць у селі Клесів. Нині виготовляють його проект. І тут уже передбачили й умови для першокласників-шестирічок із кімнатами для відпочинку, спортивну залу розміром 24x48 м, що дасть можливість проводити різноманітні змагання. А ще, наголосив селищний голова, облаштують басейн.

Чому зведуть школу в селі Клесів? Перш за все, врахували відстань, яку долатимуть школярі, наприклад, із Пугача. Зручно буде й селищанській діворі, бо вибрали непоганий масив. Зараз дітки навчаються в приміщенні дитячого садочка, куди перевели їх з аварійної будівлі. Тож, збудувавши нову школу, сподіваються вирішити проблему і з чергами в дошкільні заклади. А цього чекають 274 малюки. Щоб якнайбільше дітей охопити дошкільною освітою, планують збільшити наповнюваність груп, що не суперечитиме нормативним вимогам. Для цього закуповують ліжечка, постільну білизну, посуд й інші необхідні речі. А в Пугачі зведуть надбудову, тож сподіваються, що проект пройде експертизу. Бо ж водити малечу з цього села, наприклад, у Клесів далеко.

Віктор Буйний щиро радіє тому, що народжуваність на території ради постійно зростає. Минулого року народилося понад 120 малюків, з них понад 70 - у Клесові. А коли діти народжуються, це ознака того, що селище живе, розвивається, впевнений голова.

Всього селищна рада утримує 4 садочки, в яких виховуються 326 дітей. І щоб їм було затишно у своєму другому домі, дбають про належні умови. Перш за все, ремонтують приміщення, в групах встановлюють нові вікна, кількість яких становить уже не один десяток.

- Для чого тоді ще й новий спортзал зводити? Адже можна буде використовувати шкільний...

- Це буде не зовсім спортзал, а цілий комплекс, в якому і видами спорту можна буде займатися, і творчістю. Тобто, Будинок дітей і молоді.

Створюватимуть його на базі ДЮСШ у дві черги: спочатку спортивну залу розміром 48x24 м, а далі збудують триповерхову будівлю БДМ.

- Чому саме так?

- Бо не хочемо припиняти роботу ДЮСШ. Адже дітям потрібно десь займатися, щоб не згубити ті надбання, яких досягли. Та й щоб забрати підлітків з вулиці, маємо запропонувати їм альтернативу. А наші юні спортсмени успішно беруть участь у змаганнях у багатьох країнах – Білорусь, Латвія, Литва, - з гордістю розповідає Віктор Павлович. – 120 вихованців спортивного клубу «Фаворит» відвідують секції з греко-римської та вільної боротьби в різних вікових групах як серед хлопців, так і серед дівчат. І хоча діє він всього 2 роки, вийшли на міжнародний рівень, здобувши не одну перемогу.

Бідкається голова, що не може віднайти приміщення для бажаючих займатися хореографією. Тому й поспішає із втіленням своїх задумів. Звичайно, власним коштом усе зробити не зможуть. Тож найперше візьмуться за нову школу, а на спортивний комплекс шукатимуть інші шляхи фінансування: залучатимуть кошти інвесторів, небайдужих громадян, підприємців, які хочуть, щоб діти росли здоровими й щасливими, а не тинялися вулицями в пошуках сумнівного дозвілля. Ще влітку можна поганяти м'яча на майданчику, а взимку? І такі напрацювання вже є. Надійний партнер і перший помічник «Технобуд» посприяє в облаштуванні стадіону, щоб під час канікул школярі могли вдосталь тренуватися.

Зводять будинки новосели

Хоча підприємства, що діють на території ради, не можуть забезпечити все працездатне населення роботою, такого масового виїзду на заробітки, як ще декілька років тому, немає. Відрадно, що останнім часом на ККНК ТОВ «Технобуд» збільшили кількість робочих місць. І з 54 прийнятих громадян - 46 місцевих жителів. Тож люди залишаються в рідних домівках, створюють сім'ї, будують власне житло. Минулого року здали 8 будинків, цього року буде набагато більше, стверджує селищний голова. Є багато бажаючих стати новоселами, тому й не зменшується черга на виділення земельних ділянок. Уже виготовили генеральні плани сіл Клесів і Пугач. Проте задовольнити попит на землю не вдасться. Доведеться незабаром звернутися у Верховну Раду з клопотанням про зміни меж Селища. А поки що необхідно забезпечити і новобудови, і населені пункти якісним електропостачанням.

- Найперше Пугач, - наголошує Віктор Буйний. - Це прекрасне село дуже потерпає від неякісного електропостачання не тільки взимку. І причин багато. Та які б вони не були, щось та робити мусимо. А якщо робити, то якісно й надійно. Фірмі «Елін» замовили повний проект електропостачання Пугача із села Клесів. І завдяки цьому отримають електроенергію й новозбудовані вулиці. Проектно-кошторисна вартість його - 1 млн. 860 тис. грн. Фінансуватимуть проект і держава, і рада, і власники нових осель. Так уже отримали електрику жителі вул. Соснова. Рада, звичайно, допомагає в проведенні робіт, громадяни ж купують матеріали... І це вигідно всім.

І ще один неабиякий важливий факт. Раніше робили проект тільки на підведення ліній електропередач до будинків, нині ж враховують і освітлення вулиць, що вкрай необхідно. Згодом його дуже легко буде підключити. І це також знайшло підтримку місцевого населення.

Вода – благо чи біда?

Мешканці Клесівської селищної ради завжди потерпали від нестачі питної води. Маючи щодня цілющої рідини вдосталь, ми не задумуємося, а як то воно жити, коли її

подають всього по декілька годин на добу? Тож на території, багатій кам'яними породами, що залягають близько від поверхні, течуть тільки поверхневі води. І Клесів, і однойменне село отримують питну воду із свердловин, щоправда, в обмеженій кількості. Гірша ситуація в Пугачі, де її взагалі немає. Станція, яку нещодавно там звели, подає тільки технічну. І то, ділиться селищний голова, взимку й вона перемерзає. Потрібно будувати другу проектну чергу водопостачання Пугача, зводити окреме приміщення, набирати персонал, який працюватиме постійно. Та й вміст заліза нині там набагато вищий допустимої норми. Таку воду можна використовувати тільки для прання, інших санітарних потреб, але не для приготування їжі чи для пиття. Зараз, поділився планами Віктор Буйний, роблять проект нової станції знезалізнення вартістю 39 тис. грн. І щоб зробити це якісно та ефективно не на рік, а на десятиліття звернулися у фірму «СААН», яка займається розробкою, виготовленням і постачанням водоочисного устаткування та промисловим впровадженням в експлуатацію очисних споруд, станцій водопідготовки, систем водопостачання та водовідведення. Її фахівці добре знаються на новітніх технологіях. І хоча їх послуги коштують недешево, та голова впевнений, що результат від такої співпраці буде дуже ефективним.

А щоб повністю забезпечити водою місцеве населення, потрібно вкласти чимало коштів. І власними не обійтися. Нині готують проект реконструкції станції водопостачання–знезалізнення Клесова. Та не чекають, поки держава зможе фінансувати роботи. Минулого року для підтримки водопровідно-каналізаційного господарства витратили 1 млн. 68 тис. грн. власних коштів. Цьогоріч витрати ще зростуть. Адже провели енергоаудит комунального підприємства «Клесівводоканал», що постачає воду, і це дало змогу з'ясувати всі проблемні місця в його роботі. Тепер добре знають, на що витрачають коштів більше, ніж потрібно. Наприклад, електроенергії, якої до недавнього часу витрачали на кубові води 6 грн. 20 коп., зараз - 4,68 грн. І все завдяки енергоощадним насосам, а незабаром поставлять насосну станцію з частотним перетворювачем, що дасть можливість подавати воду зі свердловин постійно, а не за графіком. Коштує вона 108 тис. грн. Якщо все вдасться, то до 1 липня її запустять і вода в оселях клесівців буде цілодобово. Всього у Клесові мають 6 свердловин, задіяних нині - 4, а дві інших перебувають у резерві, та в будь-який час їх можна ввести в експлуатацію.

Тож є надія, що незабаром один вузол найбільш болючої для Клесова проблеми вдасться розв'язати. І його жителі, як і Пугача, отримують питну воду високої якості.

У підвалах – чисто й сухо

Комунальні послуги мешканцям селища надає КП «Клесівводоканал». Нині на роботу комунальників багато нарікань, перш за все за неякісні та дорогі послуги. І, звичайно, не завжди вони надумані. Та мало хто з нас узявся б за виснажливу роботу із прибирання вулиць, ремонту сантехніки й ін. за низьку платню. Про це повсякчас не забуває і клесівський селищний голова. Хоча й вимоги до роботи майстрів ставить високі, та невдоволеним пропонує об'єднатись і самим взятися за благоустрій. Тоді самі й встановлюватимуть вартість тієї чи іншої послуги. Та поки що бажуючих небагато. Тож і тарифи змушені піднімати, щоб зовсім не занепало комунальне господарство, а це ж і вода, електроенергія, чистота дворів, вулиць – усе те, без чого ми вже не можемо обійтися.

Майже два десятиліття клесівці потерпали від нечистот у підвалах багатоквартирних будинків. Здавалося, що так буде завжди. Поговорили, пожалілися, а віз і нині там... А насправді при бажанні можна впоратися і з цим. Як? Розповів Віктор Буйний.

- Так, проблему із затопленими підвалами вирішили у багатоквартирних будинках №№ 82, 3, 1, 5 по вул. Мічуріна. Всі нечистоти вибрали, повністю замінили каналізаційну мережу. Тож там уже сухо. «Брудну» роботу виконала спеціалізована фірма з Києва. Дізнався про неї на одному із семінарів. Та чи надовго? Бо вже знайшлися й такі, хто знову грубо втрутився в каналізаційну систему – аби в мене все було гаразд - а що буде з будинком їх не цікавить. Тому й ідемо на непопулярні кроки, як от підвищення тарифів на водопостачання, водовідведення, квартплату. Восстанне робили це у 2008 році. А як інакше працювати комунальникам, коли зростає вартість тієї ж електроенергії? Та, зазначу, що 5 грн. за 1 куб. м води не дуже й багато. Адже купуючи пляшку води в магазині за 5 грн., не вважаємо її дорогою. Якщо ж не підніmemo квартплату, то де візьmemo гроші на ремонт дахів, благоустрій прибудинкових територій? Шкода, що наші люди не звикли до економії тієї ж електроенергії. Кажу не про ту, що в квартирах. Настав час подбати не тільки про власну оселю, а й місця загального користування – сходові клітки, під'їзди... Щоб не замерзали взимку комунікації, проведені по неопалювальних під'їздах, хочемо поставити в них броньовані двері з кодовими замками. Це перший етап. Але придбати їх повинні самі мешканці. Ми ж виконаємо роботи. Звичайно, не все можемо зробити відразу, а ще маємо переконати громадян у доцільності того, що робимо, що це для їх же блага.

- А об'єднання співвласників?

- Так, це хороша пропозиція. Для скептиків хочу сказати, що об'єднавшись, самі вирішуватимете скільки платити і на що тратити кошти. ОСББ, якщо добре працюватиме, то й рада зможе кошти виділяти на ремонт будинку. А можна його й утеплити, щоб взимку не мерзнути, а влітку не потерпати від спеки. От і розказуємо людям, що вони – власники житла, а комунікації не підлягають приватизації й перебувають у спільному користуванні, дбати про них потрібно разом. І коли жителі зрозуміють це, то й не виникатиме запитань щодо квартирної плати. І за досвідом далеко ходити не потрібно. В одному з мікрорайонів об'єднання співвласників уже успішно працює. Там і каналізаційні мережі відремонтували, і освітлення зробили. Впевнений, що ніхто не посягне на ту ж лампочку в під'їзді, чи смітитиме у дворі. Шкода, що інших треба переконувати в перевагах спільного господарювання.

Щодо енергозбереження, то у Віктора Буйного і тут є власна позиція. Нові ідеї черпає з поїздок в інші регіони країни, де переймає досвід хорошого господарювання. Відтак, щоб забезпечити нормальний тепловий режим у Клесівській ЗОШ І-ІІ ст. - ліцеї, потрібно переобладнати котельню. Котли, які хочуть там встановити, працюють на 6-7 видах палива, до речі, можна успішно використовувати місцеве. На це потрібно 650 тис. грн. Та очільник громади вже порахував, якщо поставити автоматичний котел на твердому паливі, то він повністю окупиться всього за 2 роки. А ще схиляється до думки, що необхідно створити підприємство «Комуненергія», якому будуть підпорядковані всі котельні, що обслуговують заклади соціальної сфери.

Добрі сусіди

Не могла не звернути увагу на те, що дуже часто Віктор Павлович акцентував увагу на тісній співпраці і з керівництвами підприємств, що на території ради, підприємств, і населенням. Наголошував на дружніх стосунках і з Вирівською сільською радою. Разом із її головою Юрієм Солтисом утримують пожежну частину. Зробили в приміщенні ремонт, подбали про тепло взимку. Минулого року пожежні виїжджали на гасіння пожеж понад 10 разів. Звичайно, краще, якби вони не мали роботи, але ж, коли станеться лихо, на місці з ним впоратися легше, ніж чекати приїзду автомобіля із Сарн. Разом дбають і про благоустрій. За спільні кошти придбали сміттєвоз, цього року хочуть

купити ще один. Він пресує непотріб і тому може за один рейс забрати його стільки, як інші автівки за декілька. За екологічні кошти купили 12 контейнерів для сміття, цьогоріч придбають ще 4.

Це тільки деякі складові життя Клесівської селищної ради, яка більш ніж на 50% наповнює бюджет району. І хоча тут не проста екологічна ситуація, адже діють потужні промислові підприємства, все ж у людей є надія на те, що з розвитком виробництва їх керівництво не забуватиме і про безпеку населених пунктів. А наповнюючи місцеві бюджети, дають можливість покращувати життя й мешканцям.

Ляшко С.